WIKIPEDIA

Hagija Sofija

Iz Wikipedije, proste enciklopedije

Za druge pomene glej Hagija Sofija v Solunu.

Cerkev svete Božje modrosti (grško *Ναός τῆς Ἁγίας τοῦ Θεοῦ Σοφίας*, turško *Ayasofya*, latinsko *Sancta Sophia* ali *Sancta Sapientia*), je nekdanja patriarhalna bazilika, kasnejšnja mošeja ter današnji muzej v turškem mestu Istanbul nekdaj prestolnici Vzhodnega rimskega imperija Konstantinoplu (Carigradu).

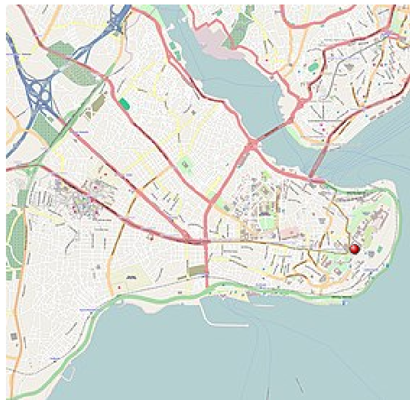
Cerkev so začeli graditi za časa vladavine cesarja Justinijana I., leta 532, dokončana je bila v petih letih do leta 537. V njej se je odvijalo bogoslužje, praznovanja verskih praznikov, družbeni dogodki, in kronanje vzhodnorimskih cesarjev. Po padcu Carigrada je leta 1453 sultan Mehmed II. cerkev preuredil v mošejo. Po osmanski osvojitvi Vzhodnorimskega cesarstva je Hagija Sofija postala najpomembnejša mošeja Osmanskega cesarstva. Po prihodu Kemala Ataturka na oblast so jo leta 1935 preuredili v muzej. Velja za eno najlepših zgradb na svetu, zato je tudi na seznamu Unesca. Včasih jo celo imenujejo osmo čudo sveta. V zadnjem času obstaja pobuda, da se spet preuredi v cerkev. Za vzhodnorimsko cerkev z istim imenom v Solunu glejte stran Hagija Sofija v Solunu.,

Hagija Sofija

Ayasofya

Hagija Sofija

Položaj Hagije Sofije na karti Istanbula

Splošni podatki	
Tip	▪ bizantinska krščanska stolnica (537–1204) ▪ katoliška stolnica (1204–1261) ▪ grška pravoslavna stolnica (1261–1453) ▪ osmanska mošeja (1453–1931) ▪ muzej (1935–danes)
Lokacija	Istanbul Fatih, Turčija
Koordinati	41°00′31″N 28°58′48″E (https://tools.wmflabs.org/geohack/geohack.php?pagename=Hagija_Sofija&params=41.0085_N_28.9799_E_region:TR_type:landmark)
Začetek gradnje	532
Dokončano	537
Projektiranje in gradnja	
Naročnik	Justinijan I.
Lastnik	Republika Turčija
Arhitekt	Izidor iz Mileta Antemij iz Trala

Arhitektura

Hagija Sofija je eden bolje ohranjenih primerov bizantinske arhitekture. Notranjost cerkve je okrašena z mozaiki in barvnimi kamnitimi stebri. Prvoten umetniški okras zgradbe je bil tako bogat, da je cesar Justinijan izjavil "Solomon, prehitel sem te!" Sam Justinijan je skrbel za izvedbo gradnje cerkve, ki je bila zgrajena v petih letih s pomočjo gradbenega materiala iz Egipta in drugih provinc države. Izgradnja takšnega objekta v petih letih je velik inženirski dosežek, saj so manjše monumentalne cerkve zahodnoevropske romanike in gotike gradili tudi več stoletij. Do izgradnje katedrale v Sevilji 1000 let kasneje, je Hagija Sofija ostala tudi največja krščanska cerkev sveta.

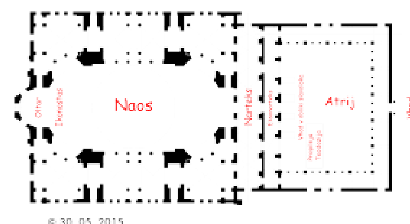
Arhitektura, ki predstavlja vrh poznoantične arhitekture je znana zaradi svojega vpliva na arhitekturo pravoslavnih kot tudi katoliških krščanskih cerkva in tudi islamskih mošej.

Prostoren interjer ima razčlenjeno strukturo. Cerkveno ladjo pokriva središčna kupola, katere svetla višina stropa od tal je 55,6 m. Kupola je postavljena na lanterno (svetlobnico) sestavljeno iz štiridesetih oken. Notranjost strukture je pokrita z večbarvnimi kamni, marmorji, poslikavami in zlatimi mozaiki.

Kraj svetovne dediščine UNESCO	
Uradno ime: Zgodovinska območja Istanbula	
Tip:	Kulturni
Kriteriji:	i. ii. iii. iv
Razglasitev:	1985 (9. zasedanje)
ID #:	356 (http://whc.unesco.org/en/list/356)
Regija:	Evropa in Severna Amerika

Hagija Sofija s Trga sultana Ahmeta (nekdanjega Avgusteja)

Tloris

Normativna kontrola	WorldCat Identities (https://www.worldcat.org/identities/containsVIAFID/127136890) · VIAF: 127136890 (https://viaf.org/viaf/127136890) · LCCN: n79058868 (http://id.loc.gov/authorities/names/n79058868) · ISNI: 0000 0001 2153 2741 (http://isni.org/isni/0000000121532741) · GND: 4096339-1 (http://d-nb.info/gnd/4096339-1) · SUDOC: 027416232 (https://www.idref.fr/027416232) · BNF: cb119462371 (http://catalogue.bnf.fr/ark:/12148/cb119462371) (data) (http://data.bnf.fr/ark:/12148/cb119462371) · NKC: kn20020322386 (http://aleph.nkp.cz/F/?func=find-c&local_base=aut&ccl_term=ica=kn20020322386&CON_LNG=ENG) · BNE: XX185708 (http://catalogo.bne.es/uhtbin/authoritybrowse.cgi?action=display&authority_id=XX185708)